

GÉCZI JÁNOS

21 rovinj

15. nap (1993. július 31.): tart tovább majd pedig nélküle, 62 sor

(a vízhez fekszik nem volt
delfin az vagy egy üres forma)

*füleltem
mint mossák a merlotban a vöröst
a marianne-sapkás lények
énekelnek a déltenger bűzös isteneiről
a háborúról
amelyben holmi kultúráért
áldoznak ezreket
és éppen azok
akiknek ez a kultúra mit sem ér
vagy ha igen
nem többet egy marék magnál
amely boldogan issza
mielőtt sokfésűs levéllel kicsírázna
a vért*

*kobaltágyú volt az ég
akár marienbadban seuresben vagy pécssett
a porcelánokat a kert asztaláról
a konyhákaiba tálcákon visszahordták
de kagylómázukból kiinn maradt egy kevés
s a kevésből (a kevés alján) egy halovány ragyogás
ennyi nyugalom a part
orrszarvú- s elefánt-szikláiban
miképpen a vízhez fekszik
nem volt
eddig nem szaladt a hars rianás
csak néhány tucat nagy olajszemű gázlómadár
a borsfű-pajta cseréptetején
imbolyog
amíg berreg (jár) bennük az utórepülés
ők is hallgatagok
mert őket is némának akarta látni
mert némává lötte őket a kék*

*ha nem számítom a bádogtölcsért
amelyben óránként büszkén menetelnek
ha nem számítom a dermedt thonettszéket
amelyben ott az evakuálás*

törpehullám huzakodik gémlábnymossal
 tart ez a történet
 s tart tovább
 egy csigaforgató-tolláskodással
 majd pedig nélküle

e vidék felülete olyan síkos
 mint dagályban a halak háta
 mint olajfában a hirtelen (váratlan) hasadás
 elzuhanna rajta minden mozdulat
 s elzuhan
 mint zöldüvegestben a zöldüveglélek

ha lehajolnál
 a talaj száraz (veres) felbámja alatt
 aprókövű mozaikban lelnél
 egy-két szegélymintát
 gömbölyű gyümölcsöt háromlábú szatírt

hangyasavval telt szentbőröket
 amelyekben halálos injekciók áznak

delfinuszony hasítja fel a horizontot
 nem látom
 delfin az vagy egy üres forma
 vagy egyik sem
 de akkor mik ezek
 a keményszilánkos fényrétegek
 az élő s élettelen dolgok
 áttetsző bőre alatt

16. nap (1993. augusztus 1.): megtörténik, 76 sor

minden másképpen is van

néhány lépésre
 a kapaszkodó után a kőfejtésnél
 ahol az oromról felszálláskész
 egy teljes
 ragyogásos látvány
 már-már megzavarodva
 adriaszélet (két vitorlás
 szörfös délen kopár
 északi oldalt dús szigetek etc)
 csupagörccs pínéák
 mindaz ami ilyen helyt szokás
 abban
 ott

ott a történetvesztes boróka
 az örvénylő száraz szélben
 hallgatta
 miként sodorja be a hangot
 a keserűsós víz a félig telt üregbe
 otthagyni
 mondaná tovább

neki isten nem nyilatkozik meg
 a vibrálásban
 a hozsánna tartozékaiban
 sehol
 ezért sem készül el innen
 mi a készület azt se tudja
 azt se mi az ilyesmiket tudni

lombjából kihull
 néhány ikertűs sárga jelentéskioltság
 kijelölve az addig néma helyet
 két sásbuga közén
 besúríti az árnyékát
 elrendez rögzít néhány részletet
 nem őrvöng az esztétikától

a monológból kivonult a történet
 meglehetősen banálisan
 hátrahagyva
 mint szemléletben a spanyolcsizmát
 kiszippantott híg kagylót
 zacskós tözegtápot elhasznált asszonyt
 sietve
 a fény szkaferjébe
 utána ne lépjenek mások is
 ez ezredvégből

a borókafa az borókafa
 annyit hajlandó tudni
 a/egy túlvilág
 a/egy túlvilág romjai
 és közte nincs különbség
 (ennyi bennük az ami közös)
 a távolcsillag a hullámokon
 s ahogy közeledik
 (de világosnappal nem lehet látni)
 mire csillag lesz
 üres és értelmezhetetlen

egész (teljes) eget egy gallyal
kissé gótívben lehajolva
meg lehet tartani

a nyelvi szerkezetekkel mi lesz
ha kivonul alóla (belőle)
a nyelv
(akkor) a fa a versbeszédből kiszárad
letördel magáról vesszőket ágat
enged a farontók ostromának
gombáknak adja át magát
és amint a kikericsekben a lila
a távolságban a centiméter
mozdulatlanságban az abszolút nullafok
megtörténik

*

nem nézek bele
többé a messzeségbe
az rossz álommunka
emlékeztető eltolás
minden másképpen is van
mindez másképpen is mondható

17. nap (1993. augusztus 2.): odább elnézik a jövőidőből, 80 sor

a jövőidőből
borostyán és babérágak közül
a repüléstől vagy mástól áthevülve
átzuhant egy teljes túlevélkoronán
gyantás kozmoszon
beleesett
és nem tudok véle mit kezdeni
a versbe

a mondatot kiköveztem
alkalmas jelzőkkel
fordult a délután
s a személyes névmás székét
átcipeltem (toltam) a mondat hővös csarnokán
akkor

munka a boltív alatt
a tejkék befészkelte magát
az alvadt homályba
síkosak a márványok
a lécsőfokokban
s úgy is maradnak

néhány fenyőtű
 tövébe ragadt hangyaszárnyal
 arannyal befutott gally
 zuzmó sárgazuzmó
 forró gejzíreket idézve
 hol fürdőház épült és panzió
 de eltartani a családot az se tudja
 a papírra pergett
 mocorgott majd betűkké vált

ha beleások a jövőidőbe
 követve azt az utat (nyomot) fel
 fel amelyen a versbe esett
 létramagasan egy szántó föld terül el
 árpaselyemben járnak a marokszedő lányok
 pipacskoszorút fonnak
 várják a férjeket
 és ázik a szappanvirág
 két lépéssel és tizenégy évvel odább
 könyvét olvassa az agg
 morzsolva kutyája bársonyfülét
 friss mandulát eszeget
 elnézi a napkitörést
 gekkót a porban
 ahogy átesik mindig valami a levegőn
 oda már magam is előremennék
 onnan rézsút kétharmad századdal
 egy teljes falu alkonyéggel
 szél forog körbe-körbe
 nyitogatja az ólkapukat
 úgyhogy nincs szüksége segítőre
 és nincs meg
 – fű nő és némaság –
 a part a fa a padom

a plázsról érkeznek a napsütötték
 bőrükben benne a rágásnyomok
 hangosak és betöltik mindkét oldalát
 a széldús utcának
 fejbőrük piros
 ahogy elválik a hajuk
 láthatod

kiszámítottam mekkora az út
 a haláltánctól a haláltáncig
 ahol a vízből a só kimosható
 s a fagyallevelekben hangok lapoznak
 mikor mit dúdoljak ki

nem jutottam túl az összeadásnál
 a kriptafreskók előtti káromkodásnál
 más se marad
 a címert ismeretlen
 nememberfiák kihagatták

komoly augusztusi hold
 négykor ébred
 s vár hogy felhúzhassa
 húzza
 mint földig érő vásznat a ládamélyből
 magához fel a sötétkék éjt
 és a vízszag érzékeny kötőtűi
 és egy vitorlás kötélzete
 miképpen (ahogy) tustömény hangot ad

**18. nap (1993. augusztus 3.): angolkeringő
 például opus magnum, 66 sor**

nem hitte mennyire köves
 európa
 pontosabban sziklás
 mary és yvette látogatni jöttek
 fel-felzúg az időzivatar
 rögvést visszahalkítja egy édes dallam
 szürcsöli a kölyökörvény
 szopja a szikla csecset
 fenyvesnek lenni nem választás
 favágónak lenni
 tutajosnak lenni igen
 szól a rádió a versben
 kásaforró nyár van

a vízvonalt alatt
 formaetikás festőmagyló
 üzen-e valamit a név
 a szó
 vagy csak véletlen
 s nem fut be a sikerbe
 se a győzelemben se a tragédiába
 nem lesz opus magnum
 de nyitva marad
 és folytatható

ez afféle délután
 mert vannak ilyenek
 amikor a fény

foltokba gyűjti a halálzagot
 van
 amely után
 bár történetmániás
 nem marad semmi történet
 szól a versben

gyűjteménybe
 vagy vacsorához
 háncskosárral
 szedbetek kagylót
 a megrendelt nyákot

nem vagyok hajlandó

kirohadt belőlem a metafizika
 a kagylószüret fejében
 nézem
 a newton-féle interferencia
 mily szertartásosan gyűrűzi
 az uszadékokat

vagy grammatikai katarzisz
 vagy retorikai
 a vers romlékony anyagában
 amelyet egyébként
 darabokera fűr a rádió
 szól a versben
 angolkeringő indult riminiből
 a cirkálót hagyva
 landol a keleti parton
 nem hitte mennyire köves

minden egyéb vesztés
 hasadt gránátalma
 a szakadt part felett
 csöpp káosz a mátyásmadár szemében
 de azért lecsap a haldögre
 mintha ezüst holdat
 a fészkére viszi

utóbb vagy előbb
 mindent elmesélek
 a vonatkozó szakirodalmat
 lásd
 júliusban például

19. nap (1993. augusztus 4.): benne vagy és szabad, 69 sor

egy páva magánragyogása
 a vattadús alkony felett
 ahogy hezítál a narancsnap
 miként oldja tovább
 a domboldal házainak
 halhúspiros kontúrjait
 míg a nyáron dolgozol
 szétteríti
 bezárja
 éppen ezért páva
 magát a fügezöld sugárzásba

tetszhalott pók
 de azért a szél
 szakálladba veti a pók vetőfonalát
 kiszáradt leánderek közén ösvény
 avarcsörgés kavicsnyiszogás
 amelyben térdig
 a dombtetőnek haladsz

a partot magukhoz húzzák
 a nyílt víz alkonyhalászai
 emelik s rakják a hálót
 emelik rakják a bárkáikba

egymáson átvetett négy jobbkeéz
 a kőlap hátán

áll még
 sirálykilátó
 gondolatok munkapadja
 ujjaid alatt
 ugyanannak az állóképnek
 sokrajzú vázlatai

benne vagy a részletekben
 és szabad se akarsz lenni
 így

kaphatsz-e egy levendulaházat
 szendernyugágyat
 s az árnyéktalan fánál
 ahol a vemhes csacsi áll
 kaphatsz-e vadániszernyőt

*ez a fény a tiéd-e
amely
az ollóját így csattogtatja
vagy egy szőlőszemű lányé
aki a gyógynövénykertben él*

*a kérdések kilógnak
a tengerszaggatta part dúlt kövei fölé
helyzetelsz
ajándékot fogadsz*

*hintálsz a formában
forogtad a formát
mint a páva
szerződésben a tollát
amely hozzátapad
szokni a szabadságot
amely hozzád tapad*

*kagylóölő kölykök járnak
levágják a cölöpökről
mint a sonkát
kihúzzák a résekből
vízlakta odúk belsejéből
megnyitják
kipucolják
szárazra törölve fényt adnak nekik
mutatják
ha dörgölik odavonzza
az arcpihét puha tollat
mosott ruhát
a yacht kikötőnél
mirko erkélye alatt
darabja kétezer dínár*

20. nap (1993. augusztus 5.): így távolít távolodik, 95 sor

*neszez a zene
érzelmes hangulat az elégiában
mire felnő
lép közbe amélia
az egyik a dallamot
rágja ki a másik a zenét
hiába
hiába
kipotyognak belőle kecskeszarként
amelyek egyébként otthonosak*

amélia egy jel
 ott üldögél néhány szó társaságában
 köt vagy főz vagy sóban lábáztat
 bessegeti a tragédiát
 ki más tudná ha nem én
 maga felé vonja
 a dupla számárhátívű fehér boltozatot
 (az alacsonyabb megfestve égnek
 a másik kormos a kályhától
 és néma)
 egy sima késhegynyi bors egy fordított
 apró korty száraz vörös

a ház már csupa dőzs
 a padlizsánból kicsap a lila
 kicsit túlteng benne a porcelán
 meredek létra a hálóban
 nyiszorgás eresztékek
 ajtónyi mediterrán táj
 a lábtörlőért kiszalad
 magával hurcolja a tenger
 amélia nem látja
 tékozol
 vájkálja a zehenéhét
 máshol tán nem is emberek élnek
 így távolít távolodik

az a húsvéti körmenet
 amely a kolostortól a világitótoronyig
 azon a szűk utcákon
 a piac halenyves terén
 a citromszagú korai darazsak közt
 lehorzsolta megint a feketeház
 a könyökét
 de a legszörnyűbb amint a cipősarok
 beakadt a résbe és kitiört
 ezt kikotyvasztották a tűzhely démonjai
 hiába ellenök a varrottas beszédmód
 négyezeröttszáz újdinár

négy éve a vihar
 kéményt döntött
 mintha nem lenne külön lakása
 öreg beszéd
 leforgatta a bazsalikomokat
 befeküdt az imákba
 plusz két halász meg csónak
 és a jégtől szétvert finom csipke
 és ez tart vagy nyolcvan éve

csend gyereksírás feltartott kezek
 halni csöppet majd annyit meg is születni
 máskor meg kihajt a tetőtér szobájában
 és termést érlel
 mintha arannyal futtatták volna
 kívül-belül az ereszt
 a füge
 tejet csöpögtet
 szoptatja a huzatot
 macska fial a ruháskosárban
 amélia
 attól tart
 még meglepi az éden

a nyersolajból van egy hétre
 ha a falak is tartják az éjszakát
 nem csattog legyező
 átcsúszik a rácson
 s a barna komódra
 illatos tobozt helyez a pínear
 fokhagyma szárnyas mag
 kapaszkodni lehet a dátumokba
 s nyitni nyitogatni
 aljmélyükön mágnespatkó lárifári spulni
 a dal
 hogy milyen lesz majd tíz év múlva

hogy milyen lesz majd tíz év múlva
 milyen lesz majd a versben lakni
 tologatni
 mint nehéz padokat
 ugyanazokat a sorokat
 a jambusokban unt locsogás
 lesz-e hová nyesni
 hely hová dugni
 a kihajtott új fügeágat
 amely majd áthajlik a képen
 nem illeszkedik
 mint a kripta haláltáncfreskóján
 a masnis lánygyermek
 maszatos markában rubin pomogránát
 aki én voltam

21. nap (1993. augusztus 6.): j. a.-vissza tarvision át (695 km),
104 + 1 sor

*éjjel kettőkor fölriadtál
felderítő gépek húztak a város felett
széitörték benne ami mediterrán
széles ezüstszárnnyakon jöttek ravennából
jöttek új és újabb hullámokban
a füledt éjszakában
a meztelen nép a teraszokon didergett
szótlán cigarettázva*

*mint kiket sok hasonlat csőrei tépnek
vagy egy raj keselyű
riadt rémület szorongás
huzatolt bennük
– ez már élménylára
a kutyád pedig melléd feküdt
tenyered alá fúrta fejét
kimész a holdfényben vetkező lombok alá
csillaghullást lesni s repülőket
itt megtörténhetsz itt
mondták
kifordulhatsz a dolgokból
akár a földből a fa
ízületből az izesülés*

*kihullott rég kihullott
belőled a szentjánosbogár
amikor először fogott
hullámzó combjai közé a tenger
várna felett az aranyhomokon
hatvannyolcban
a határon tankokat láttál
a mosdóban valaki hányt és szavalt
de nem értetted
ez a tenger áttetsző cián*

*marad-e a mostból
fontera az utolsó utca
amelybe búcsúzásként
este belesétáltad magadat
jobb kezedben szatyornyí éretlen fűgével
balban tartva a pórázt
amelyen kutyamód a lépteid vezetnek
csorgó fény kecskeólak
mézsárgán csöppenő érett márványlapok
az árnyak katonaposztója*

– feljajdulsz itt most
 hogy hívják a napóleoni katonát
 nem tudod hiába gondolod át
 a bevezetés egy másik életbe hőse nevét
 pedig ő írta
 az övé
 az európai költésrothadás

hajnalban elhagytad horvátországot
 a napkelte előtt szlovéniát
 te nem menekülsz
 te csupán elmégy
 van hova

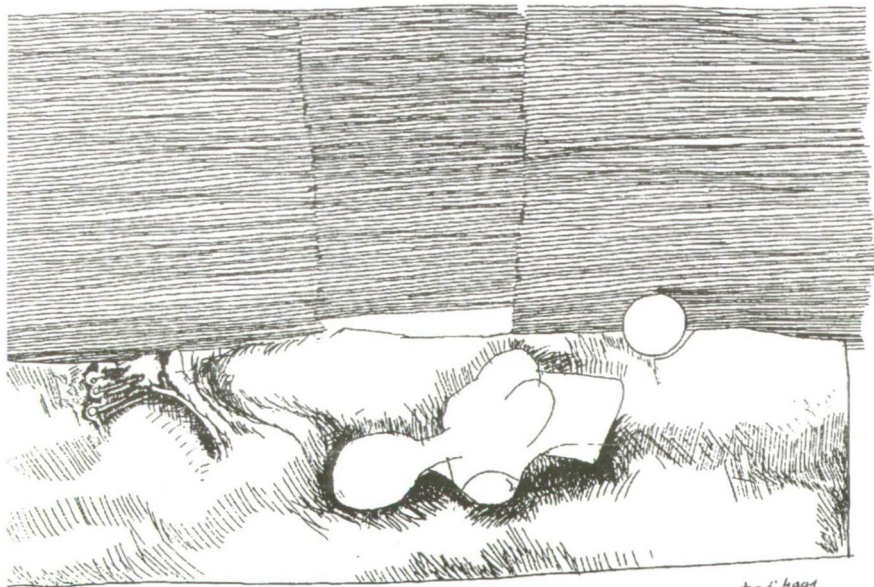
és triesztől józsef attila
 íme hát megeltem íme íme
 a házak napszíva fehér csigabéjai
 a folyosókban a spirálok árnya
 óránként százötven kilométer
 a lombfalak között latinoviccsal
 a viaduktokon vonatrobogással
 mennyi sín pár
 mennyi fénypárhuzamos
 mennyi lélek a sínek felett
 rilkéből egy teraszt látni
 felette ablak s mintha rács
 annak az árnyékán hevertem két éve
 a harmadik hosszúverssel
 a bosszúversek legélesebbikével
 amelyben már csak nyelv van
 se isten se haza
 akár a vadnarancsokban
 aztán már egyre meredekebbek a háztetők
 egyre hegyebb minden karsztfehér
 júliább csinszkább flórább fannibb
 vakítóbbak mint egy kórházi ágy

az ember néha rászorul
 hogy új bőrt vegyen vagy újszerűt
 olcsón gyorsan és lehetőleg
 kíméletesen

tarvisióban istván a király
 hangzuhatagában fürdött mind a magyar
 próbált alkudott és megint próbált
 színes kivarrtot a menő
 és zsebwágner

átmegyünk négy országon
 mire elérünk magunkhoz
 átmegyünk hunba meg epikába

kizárólag a töredékek
 azok maradnak a kitelt formák
 a jajdulások facsarodások
 visszanyelt sóhajok
 úsztak a wörther seen a sóhajók
 hágó
 alagút
 alpesi tejmező előencian
 egyre több tekerceselés
 szűkülés
 meggylevélen a vércsepp
 szíveri
 a vércserében a vércse-rét
 kanyarok nagyáriadjában a forró négy kerék
 és egy illattal feltöltött kamillás rét
 klágenfurt és grác súlypontjában

fordi/1991.